

Egyház és média a XX. és XXI. században

Tegzes Nóra Valentina

Előadásom a katolikus egyház és a média közötti kapcsolat XX. és XXI. századi történetének áttekintéséről fog szólni. Az immár majdnem két éve tartó koronavírus-világjárvány, illetve a járvány alatt bevezetett korlátozások (különösen a templomlátogatási tilalom) lehetőséget teremtettek korábban kevésbé, vagy egyáltalán nem jellemző, a templomon kívüli vallásgyakorlás különböző formáinak létrejöttére. Ez a jelenség ráirányította a figyelmet a vallási felekezetek médiahasználati stratégiáira és azokra a kérdésekre, hogy milyen esetekben és mértékben helyettesítheti a virtuális jelenlét a valót.

A média előretörése a XX. század egyik meghatározó jelensége volt, ezért a Katolikus Egyház már korábban, a járványt megelőzően is igyekezett lépést tartani a tömegtájékoztatási eszközök rohamos fejlődésével és térnyerésével. Legelőször a nyomtatott sajtóval kapcsolatos vatikáni intézkedések láttak napvilágot, majd a technológiai fejlődést követően a filmekkel kapcsolatos dokumentumok, illetve elkezdődött a rádió majd televíziós adásokon, s végül az interneten keresztüli kapcsolatteremtés a hívekkel. Az egyház felismerte a tömegtájékoztató eszközök fontosságát és felhasználásukat a következő területeken szorgalmazta: az evangelizációban, a katolikus nevelésben és oktatásban, a lelkipásztori képzésben, illetve az általános tájékoztatásban. Később, az internet előretörésével már a közösségképző erő és a vallásos tartalmak nagyobb mennyiségű ember elé tárhatóságát is előnynek tekintették. Ezek mellett a kezdetektől figyelmeztettek a lehetséges hátrányokra. Ilyen hátránynak tekintették például a digitális egyenlőtlenségeket, a helytelen tájékoztatás veszélyeit, majd az internettel kapcsolatban a pornográfia jelenlétét.

A médiumok megfelelő használatának elősegítésére az egyház 1948-ban megalapította az Oktató és Vallásos Filmezés Pápai Bizottságát, mely 1952-től átalakult a Filmezés Pápai Bizottságává. 1964-től napjainkig a szervezet a Tömegkommunikáció Pápai Tanácsa nevet viseli, 1967 óta minden évben egy vasárnapon megtartják a Tömegkommunikáció Világnapját is.

A misék közvetítése egy izgalmas, számos kérdést felvető területe a vallásos tartalmak sugárzásának. Ezzel kapcsolatban már az első vatikáni adások alkalmával elhangzott, hogy a közvetítések a szentség kiszolgáltatását nem helyettesítik ugyan, de azoknak, akiknek egészségügyi vagy hivatásbéli okuk van a kötelezően előírt ünnepek kihagyására, azoknak lehetőséget ad bizonyos mértékben a részvételre.

Előadásomban a történeti áttekintést követően ismertetni fogom azokat a szabályokat, melyeket a stáboknak a felvételek készítése során követniük kell, illetve a hívők - vallási értelemben - érvényes részvételéhez elengedhetetlen feltételeket is.